

ANGOL NYELVŰ MONOGRÁFIA A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI JOGRÓL ÉS KÖZIGAZGATÁS-TUDOMÁNYRÓL

A könyvismertetés a magyar közigazgatási jog és közigazgatás-tudományról szóló angol nyelvű monográfia legfontosabb témáit veszi vizsgálat alá. A Patyi András, valamint Rixer Ádám által szerkesztett „Hungarian Public Administration and Administrative Law” című könyv a passai Schenk Verlagnál látott napvilágot. A kötet a magyar közigazgatást egységes szakmai nézőpontok alapján mutatja be. Ez a munka egyedülálló teljesítmény a magyar társadalomtudományban.

A nem rendszeralkotó, azaz nagy közigazgatási rendszereken (az amerikai, francia és a német adminisztrációs szisztémán kívüli) közigazgatások, de különösen a rendszerváltáson átesett kelet-közép-európai kisállamok számára igen jelentős esemény, amikor a nagy közigazgatási kultúrák valamelyikének nyelvén tehetik megismerhetővé önmagukat. Francia vagy német nyelven kisebb kihívás lenne egy ilyen vállalkozás. Ugyanis anglicizálódott világunkban különösen nehéz a kontinentális jogról, de még inkább a kontinentális közigazgatási jogról angol nyelven írni. Különösen embert próbáló a feladat, ha mindez a közigazgatási jog, illetve a közigazgatás-tudomány közel teljes körű számbavételi kísérletével párosul egy olyan ország esetében, ahol a közigazgatás (és a közigazgatási jog) monografikus alakban való¹ idegen nyelvű bemutatása csupán kisszámú és igen esetleges próbálkozásokra tekint-

¹ A magyar közigazgatási jog korai idegen nyelvű ismertetésére lásd a következőt: Desider (Dezső) MÁRKUS: *Ungarisches Verwaltungsrecht*. Tübingen, 1912. 579. A mű szövegének világhálós elérhetősége: <http://www.archive.org/details/ungarischesverwa00mr>. Egy orosz nyelvű tankönyv a magyar közigazgatási jogról közvetlenül a rendszerváltás időszakából: Sándor ВЕРЭНЫ: *Венгерское административное право* (пер.: Л. В. Гречко; ред.: Б. М. Лазарева). Moskva, 1990. 482.

het vissza, hasonlóan az idegen nyelveken írt könyvfejezetekhez.² Ezért tekinthető jelentős mérföldkőnek a „*Hungarian Public Administration and Administrative Law*”³ című *magnum opus* megjelenése, olyan súlyú eseménynek, amely talán csak ötven esztendőnként egyszer fordul elő. Ugyanis a Passauban, a *Schenk Verlag*-nál vezető magyar közigazgatási jogászok és közigazgatási jogtudósok közreműködésében, egységes szemlélet és elvek alapján, a modern, élő magyar közigazgatást általában a rendszerváltásig történő kitekintéssel bemutató 552 oldalas nagymonográfia az anyanyelvi beszélő (*native speaker*) olvasó számára kívánt érthető szöveget nyújtani. Azonban a kötet jóval több, mint a közigazgatás és a közigazgatási jog közelmúltjának és jelenének bemutatása az angolul tudók számára.⁴ Egy alaposan megtervezett műről van szó, a két szerkesztő mérnöki pontossággal gondoskodott a kötet megfelelő felépítéséről. Az angol stílárius elemek betartásán angol anyanyelvű olvasószerkesztő őrködött, valamint a szakmai lektorálást (*expert reviewing*) Tamás András, Borók György, valamint Szabó Annamária Eszter segítették. A munka tudományos voltát megerősítette, hogy majd’ minden szerző PhD doktori fokozattal rendelkező személy.

A kötet 7 részben, összesen 19 fejezetben teljesedett ki, áttekintő és részletes tartalomjegyzékkel, rövidítések listájával, a felhasznált esetjog jegyzékével, tárgymutatóval, személynév-mutatóval, szervezeti névmutatóval, illetőleg egy angol–magyar, valamint magyar–angol szótárrésszel kiegészülten nagyon alkalmas a tematika megismertetésére. A 2014. október 30-án megjelent könyv az új Alaptörvénnyel, és a számos új jogszabállyal módosított jogi környezet hű tükré.

A könyv kellő alaposággal mutatja be a hazai közigazgatási jog tematikus átnézetét: az előszót (Kukorelli István), és a monumentális, 130 oldalas apoteózisszerű bevezetést a magyar közigazgatási jog és közigazgatás-tudomány változásait és idegen nyelvű irodalmát taglaló rész követi. A harmadik rész a közigazgatás jogi alapozását és külső kapcsolatait mutatja be: itt a közigazgatás alkotmányos alapjai; a közigazgatási bíráskodás; a közigazgatás és az ügyészség kapcsolata; az ombudsman; valamint a civil szervezetek és a közigazgatás viszonya külön-külön fejezetben kap igen részletes megvilágítást. A negyedik rész tartalmazza a magyar területszervezési jogot: a központi közigazgatást; a területi államigazgatást; a helyi önkormányzatokat; és a kisebbségi önkormányzatokra vonatkozó sza-

2 A rendszerváltás utáni közigazgatási jog újabb fejlődéséről: Lajos LŐRINCZ: *Administrative Law*. In: Attila HARMATHY (ed.): *Introduction to Hungarian Law*. The Hague–London–Boston, 1998. 35–50. Mária BORDÁS: Hungary. In: Denis J. GALLIGAN – SMILOV, D. M. (eds.): *Administrative Law in Central and Eastern Europe 1996–1998*. Bp., 1999. 115–138. Magyar közigazgatási jogi tárgyú írások angolul és oroszul egyazon témáról, a közigazgatási bíráskodásról: Denis J. GALLIGAN – Richard H. LANGAN – Constance S. NICANDROU (eds.): *Administrative Justice in New European Democracies. Case Studies of Administrative Law and Process in Bulgaria, Estonia, Hungary, Poland and Ukraine*. Oxford–Budapest, 1998. 652. Uők (eds.): *Административная юстиция в новый Европейский демократия. Практические исследования в сфере административного права и процесса в Болгарии, Эстония, Венгрия, Польша и Украине*. Kijiv–Budapest, 1998. 686. A magyar tárgyú fejezetek szerzői Bordás Mária, Mihajlov Dobromir, valamint Temesi István voltak.

3 Anita BOROS et al: *Hungarian Public Administration and Administrative Law* (szerk.: András PATYI – Ádám RIXER). Passau, 2014. 552.

4 A kötet angol nyelvű, hazai alkotmányjogról szóló párdarabja: Lóránt CSINK – Balázs SCHANDA – András Zs. VARGA (szerk.): *The Basic Law of Hungary. A First Commentary*. Dublin–Budapest, 2012. XIX. 350.

bályokat. Az ötödik rész a közpénzügyi jogot, a közigazgatás és az EU-jog kapcsolatát, valamint a közszolgáltatásokat tekinti át. A hatodik rész a közigazgatási eljárás, a közigazgatási szankciók (közigazgatási büntetőjog) és az elektronikus közigazgatás kérdéseivel foglalkozik. A hetedik részben a magyar közszolgálati jog lényegi elemeket kiemelni törekvő bemutatása olvasható. Összességében a hazai közigazgatás alapvonalai bemutatása mellett a mély rétegekbe hatolásra, részletes kifejtésekre is sor kerül. Mostantól bármely angolul tudó személy pontos eligazítást nyerhet a kötetből a hazai közigazgatás állapota, fejlődése és dilemmái vonatkozásában.